



MINÚTKA IV.

František Dancák

František Dancák

Minútka

Myšlienky na nedele a sviatky

IV.

2023

Autor:

PaedDr. František Dancák

Minútka IV.

© **Sven Dancak**

Recenzent

ThLic. Jozef Zorvan

Jazyková korektúra

PhDr. Valéria Juríčková, PhD.

Prvé elektronické vydanie

Vydal: FILOKALIA

ISBN 978-80-8233-213-4

Komentované texty – Apoštolské čítania

Pohyblivé sviatky

- Veľkonočná nedeľa – Pascha – Sk 1, 8
- Veľkonočný pondelok – Sk 1, 21 – 22
- Veľkonočný utorok – Sk 2, 17
- Nedeľa o Tomášovi – Sk 5, 19 – 20
- Nedeľa o myronosičkách – Sk 6, 4
- Nedeľa o porazenom – Sk 19, 32 – 33
- Nedeľa o Samaritánke – Sk 11, 26
- Nedeľa o slepom – Sk 16, 22
- Nanebovstúpenie Pána – Sk 1, 11
- Nedeľa Svätých Otcov – Sk 20, 28
- Zostúpenie Svätého Ducha – Sk 2, 1 – 2
- 1. nedeľa po ZSD – Všetkých svätých – Hebr 1, 36; 38
- Najsvätejšej Trojice – 1 Kor 11, 26
- 2. nedeľa po ZSD – Rim 2, 10
- Božské Srdce Ježišovo – Hebr 2, 18
- 3. nedeľa po ZSD – Rim 5, 3 – 4
- 4. nedeľa po ZSD – Rim 6, 19
- 5. nedeľa po ZSD – Rim 10, 9
- 6. nedeľa po ZSD – Rim 12, 10
- 7. nedeľa po ZSD – Rim 15, 7
- 8. nedeľa po ZSD – 1 Kor 1, 10
- 9. nedeľa po ZSD – 1 Kor 3, 11
- 10. nedeľa po ZSD – 1 Kor 4, 9
- 11. nedeľa po ZSD – 1 Kor 9, 3
- 12. nedeľa po ZSD – 1 Kor 15, 3 – 4
- 13. nedeľa po ZSD – 1 Kor 16, 14
- 14. nedeľa po ZSD – 2 Kor 2, 4
- 15. nedeľa po ZSD – 2 Kor 4, 10
- 16. nedeľa po ZSD – 2 Kor 6, 2
- 17. nedeľa po ZSD – 2 Kor 7, 10
- 18. nedeľa po ZSD – 2 Kor 9, 8
- 19. nedeľa po ZSD – 2 Kor 12, 5
- 20. nedeľa po ZSD – Gal 1, 11
- 21. nedeľa po ZSD – Gal 2, 20

22. nedeľa po ZSD – Gal 6, 14
23. nedeľa po ZSD – Ef 2, 10
24. nedeľa po ZSD – Ef 2, 14
25. nedeľa po ZSD – Ef 4, 1 – 2
26. nedeľa po ZSD – Ef 5, 15
27. nedeľa po ZSD – Ef 6, 11
28. nedeľa po ZSD – Kol 1, 13
29. nedeľa po ZSD – Kol 3, 8
30. nedeľa po ZSD – Kol 3, 13
31. nedeľa po ZSD – 1 Tim 1, 15
32. nedeľa po ZSD – 1 Tim 4, 15
Nedeľa o mýtnikovi a farizejovi – 2 Tim 3, 12
Nedeľa o márnotratom synovi – 1 Kor 6, 20
Mäso pôstna nedeľa – 1 Kor 8, 8 – 9
Syropôstna nedeľa – Rim 13, 11
1. pôstna nedeľa – Hebr 11, 35 – 36; 38
2. pôstna nedeľa – Hebr 1, 10 – 12
3. pôstna nedeľa – Hebr 4, 14
4. pôstna nedeľa – Hebr 6, 18
5. pôstna nedeľa – Hebr 9, 11; 14
Lazárova sobota – Hebr 12, 28
6. pôstna nedeľa – Kvetná – Flp 4, 4
Veľký štvrtok – 1 Kor 11, 25
Veľký piatok – 1 Kor 1, 26 – 28
Veľká sobota – Rim 6, 4

Nepohyblivé sviatky

Narodenie Presvätej Bohorodičky – Flp 2, 5
Nedeľa pred Povýšením sv. kríža – 1 Kor 1, 18
Povýšenie sv. kríža – Gal 6, 14
Nedeľa po Povýšení sv. kríža – Gal 2, 20
Ochrana Presvätej Bohorodičky – Hebr 9, 4
Svätý archanjel Michal – Hebr 2, 6
Vstup Presvätej Bohorodičky do chrámu – Hebr 9, 2; 4
Krista Kráľa – Kol 1, 13
Svätý otec Mikuláš – Hebr 13, 18.
Nepoškvrnené počatie Presvätej Bohorodičky – Flp 5, 6 – 7
Nedeľa Praotcov – Kol 3, 4
Nedeľa pred Kristovým narodením – Svätých Otcov – Hebr 11, 36

Narodenie Pána – Gal 4, 4
Zhromaždenie k Presvätej Bohorodičky – Hebr 2, 16
Sv. prvomučeník Štefan – Sk 6, 8
Nedeľa po Narodení Pána – Gal 1, 15-16
Obrezanie Pána – Občianský Nový rok – Kol 2, 9 – 10
Bohozjavenie Pána – Tít 2, 14
Zhromaždenie k svätému Jánovi Krstiteľovi – Sk 19, 5 – 6
Troch svätiteľov – Hebr 13, 7
Stretnutie Pána – Hebr 7, 15 – 16
Zvestovanie Presvätej Bohorodičky – Hebr 2, 18
Sv. veľkomučeník Juraj – Sk 12, 1
Narodenie sv. Jána Krstiteľa – Rim 13, 13
Sv. apoštolí Peter a Pavol – 2 Kor 12, 5
Sv. Cyril a Metod – Hebr 13, 7
Sv. prorok Eliáš – Jak 5, 16
Premenenie Pána – 2 Pt 1, 16
Zosnutie Presvätej Bohorodičky – Flp 2, 8
Sťatie hlavy sv. Jána Krstiteľa – 2 Kor 12, 9

Pohyblivé sviatky

Veľkonočná nedeľa – Pascha

*„Keď zostúpi na vás Svätý Duch
dostanete silu a budete mi svedkami
v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii
a až po samý kraj zeme“ (Sk 1, 8).*

Jim Caviezel, predstaviteľ Ježiša v americkom filme *The Passion* (Utrpenie), o svojej úlohe v tomto filme, povedal: „Jediný motív, pre ktorý to všetko robím, je obrátenie sveta. Neželám si, aby ľudia videli mňa, majú vidieť iba Ježiša.“

Na to myslel Ježiš vo svojej *Reči na vrchu*, keď učil zhromaždený zástup: „*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 5, 16). Podobne to pripomenul učeníkom aj po svojom vzkriesení: „*Dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj s Samárii a až po samý okraj zeme.*“

Byť Kristovými svedkami je úlohou aj nás kresťanov v dnešnom svete, nás, ktorí nosíme jeho meno a ktorí sme v neho uverili.

Najpresvedčivejšími prostriedkami bude vždy život z viery, pevnosť charakteru kresťanov, ich dôvera vo večný život, dobrota srdca a radosť. Svätý Pavol v Liste Kolosanom nám to veľmi vážne pripomína: „*Aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha*“ (1, 10).

Veľkonočný pondelok

*„Treba teda,
aby sa z týchto mužov,
čo boli s nami celý čas,
keď medzi nami žil Pán Ježiš...,
aby sa jeden z nich
stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania.“ (Sk 1, 21 – 22).*

Po druhej svetovej vojne sa vo svetovej literatúre vyvinul akýsi osobitný literárny druh – písanie pamäti, spomienok (*Pamäti Churchila, de Gaulla* a i.). Slávni ľudia zo sveta politiky, literatúry, umenia, ktorí sa z rôznych dôvodov nemohli verejne vyjadriť, zaznačovali si aktuálne udalosti, verejnosti neznáme, neskoršie svoje spomienky usporadovali a predkladali ich verejnosti. Čo ich k tomu nútilo, Azda tiež to, že nemohli nehovoriť o tom, čo videli?

Aj apoštoli, ktorí boli svedkami Kristovho zmŕtvychvstania, napriek všetkým prekážkam a zákazom s plnou zodpovednosťou svedčili o tom pred židovskou veľradou: „*Posúďte..., my nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli*“ (Sk 4, 19 – 21).

Preto keď sa apoštoli rozhodovali o tom, kto zaujme „*miesto v tejto službe a apoštoláte, ktorým sa Judáš spreneveril*“ (Sk 1, 25), mal byť iba ten, kto bol s Ježišom počas jeho života i po jeho smrti, čiže bol svedkom jeho zmŕtvychvstania. A tak z dvoch, ktorých „*postavili*“ – Jozefa a Mateja – „*lôs padol na Mateja*“ (Sk 1, 26).

Čo my? Sme Kristovými svedkami?

Najpresvedčivejším svedectvom našej viery v Ježiša Krista je život, ktorý dávame svojej dobe, skutkami našej lásky.

(Porov. Sk 10, 39; 41 – 42).

Veľkonočný utorok

*„V posledných dňoch,
hovori Boh,*

vylejem zo svojho Ducha na každé telo:

vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať...“ (Sk 2, 17).

Zo života svätcov sa zachovalo mnoho detailov historicky doložených, ktoré nám hovoria, ako krvou svedčili o Kristovi. Tak napr. sv. Lucii kat povedal: „*Veď počkaj, dojdú ti slová, až sa začne s bičovaním!*“ Ale panna pekne odpovedala: „*Tým, ktorí Krista nosia v sebe, slová nikdy nedojdú, pretože v tej chvíli im bude dané Svätým Duchom, čo majú hovoriť.*“

V tých „*posledných dňoch*“ – teda od čias Kristovho narodenia až po jeho príchod na konci sveta, bude vždy dost’ „*synov a dcér*“, ktorí posilňovaní Svätým Duchom budú vždy vedieť, čo majú hovoriť... Ježiš to jasne predpovedal: „*Až vás povedú, aby vás vydali, nestarajte sa dopredu, čo budete hovoriť, ale hovorte, čo vám bude dané v tú hodinu. Veď to už nie vy budete hovoriť, ale Duch Svätý*“ (Mk 13, 11).

Nedeľa o Tomášovi

*„Pánov anjel otvoril v noci dvere väzenia,
vyviedol ich a povedal:*

«Chod'te,

staňte si v chráme a hlásajte ľudu všetky slová tohto života»“

(Sk 5, 19 – 20).

Anjeli, o ktorých hovorí Sväté písmo, ukazujú nám, že do všetkých situácií nášho života zasahuje akási hojivá Blížkosť. Boh nie je len nejaké vzdialené a nepochopiteľné tajomstvo, ale zasahuje prostredníctvom anjelov do nášho života. Posiela k nám anjelov v ľudskej podobe, sprievodcov, ktorí nás určitú dobu sprevádzajú a otvárajú nám oči, aby sme reálne videli. Posiela k nám anjelov, ktorí nám vo sne ukazujú cestu zo slepých uličiek, podávajú lieky našej duši a uvoľňujú nám púta.

Klasický príklad ochrannej činnosti anjelov nám Skutky apoštolov opisujú aj na inom mieste (12, 1 – 11). Apoštol Peter sedí spútaný vo väzení a čaká na smrť. Zatiaľ čo Peter spí medzi dvoma vojakmi a ďalšími pred dvermi, Cirkve sa za neho modlí. Prichádza anjel, ktorého nezastavili ani dvere, ani stráža. Vošiel k Petrovi, zatriasol ním, aby sa zobudil a povedal mu, aby sa pripravil na odchod. Vo väzení zažiarilo svetlo, Petrove reťaze spadli a on nasleduje anjela. Dvere sa otvárajú, pretože by nemohol vyjsť cez zatvorené dvere ako anjel. Bol vyslobodený. A Peter *„ani nevedel, že je to skutočnosť, čo sa dialo skrze anjela“* (Sk 12, 9). Až keď bol von a anjel zmizol, povedal: *„Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky...“* (Sk 12, 11).

Nedeľa o myronosičkách

*„My sa budeme celkom venovať modlitbe a službe slova.
Táto reč sa páčila celému zhromaždeniu...“* (Sk 6, 4).

Na mariánskom pútnickom mieste Montenero, dňa 19. marca 1982 pápež Ján Pavol II. oslovil zhromaždených kňazov zo severného Talianska a hovoril „o nutnosti ísť s časom, aby sme mohli chápať a vyrovnávať sa s problémami dnešného sveta“. Povedal, „že každý kňaz si musí nájsť čas na nutné *aggiornamento* („zdnešnenie“), pretože existuje mnoho nových problémov, ku ktorým musíme zaujímať jasné a správne postoje. Vonkajšia kňazská aktivita nesmie pokrývať za duchovným životom“ (KN 1982, 1).

Každé obdobie má svoje „volanie času“, svoje „aggiornamento“, v ktorom aj kňaz musí nájsť svoje miesto. Za čias apoštolov to bola starosť o chudobných, o opustené vdovy, modlitba a služba slova... Čo je „volaním času“ v dnešnom svete? Nielen kňazov, ale aj nás všetkých! Vieme nájsť svoje miesto v dnešnej spoločnosti, aby sme sa páčili Bohu aj ľuďom?

Nedel'a o porazenom

*„Ako Peter navštevoval všetkých,
prišiel aj k svätým, čo bývali v Lydde.
Nášiel tam istého človeka, menom Eneáša,
ktorý bol ochrnutý a už osem rokov ležal na posteli...“ (Sk 9, 32 – 33).*
Svätý – a trpí! Je to možné?

„Čo zlého som urobil, že sa mi nič nedarí?“ Kol'ki aj z nás si už položili túto trýznivú otázku. Je to verná ozvena, rezignované prijatie reči „Ježiško ťa potrestá“, ktoré nás možno v detstve dráždili, a ktoré sme si napriek tomu osvojili. „Trest neba“, ktorý postihuje nešťastníkov, je z týchto predsudkov najodpornejší. Ponižuje trpiacich. Podľa takéhoto uvažovania dochádzame k otrasnému záveru: ten, ktorý je najnešťastnejší, je zrejme najväčším hriešnikom. Komu sa najviac darí, je najspravodlivejší. Zármotok je teda „varovaním nebies“.

Zmysel zla, zmysel utrpenia je predmetom úvahy, ku ktorej nás vyzýva sám Ježiš Kristus v závere veľkonočnej udalosti: „*Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci!*“ (Lk 24, 25). To sme celí my! Aj my sa po každom kríži uberáme touto cestou beznádeje, cestou, po ktorej šli „zronení“ emauzskí učenici: My sme dúfali...verili...

Tu prichádza láskavá výčitka: „*Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?*“ (Lk 24, 25 – 26).

Túto cestu musíme prejsť aj my spolu s Pánom vo svetle Pisma. Nesmieme pasívne prijať utrpenie a sklamanie v živote. Aj my musíme v prorokoch objaviť jeho božský zmysel, ktorý sa rovná víťazstvu.

Preto jestvuje len jeden spôsob, ako znášať utrpenie. Pochopiť ho, spojiť naše utrpenie s jeho utrpením, uvedomiť si, že naše utrpenie je jeho utrpenie.

Nedeľa o Samaritánke

*„V Antiochii učeníkov
prvý raz nazvali kresťanmi“ (Sk 11, 26).*

Názov „kresťan, kresťania“ sa po prvýkrát vyskytol v Antiochii už okolo r. 40 – 45. Neskôr sa stal oficiálnym pomenovaním vyznávačov Krista a jeho náuky. V súčasnosti sa takto označujú všetky vierovyznania, ktoré sa odvolávajú na historické kresťanstvo a uznávajú Bibliu ako svoj zdroj viery.

Byť kresťanom nestačí iba byť nositeľom mena „kresťan“. Ani byť zapísaným v matrike. Nový kresťanský život sa rodí z mystického spojenia pokrsteného s Kristom: *„Krista ste si obliekli“* (Gal 3, 27). Obliecť si Krista, značí byť ako on, premeniť sa v neho, byť Kristovým... Je pekné svedectvo ľudí o sv. Vincentovi de Paul. Tí, čo videli jeho hrdinskú obetavosť a lásku k bedárom a chorým, hovorievali: „Asi takto vyzeral dobrý Kristus!“ Kresťan sa takto stáva Božím chrámom, v ktorom prebýva Boží Duch (1 Kor 3, 16). Nepatrí už sebe, ale Bohu (1 Kor 6, 19). Má byť hlásateľom životom z viery, predovšetkým láskou. Na to nás upozornil už Spasiteľ, keď apoštolom a všetkým nám povedal: *„Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“* (Jn 13, 35).

Nedeľa o slepom

„...a vašu radosť vám nik nevezme“ (Sk 16, 22).

Podľa legendy bol veľmi ustarostený akýsi Ír, čo išiel po nepredvídanej smrti pred Boží súd. Jeho životná bilancia sa mu zdala celkove biedna. Pozeral a počúval, čo sa robí s tými, ktorí boli v rade pred ním. Kristus pozrel do veľkého záznamu a povedal prvému v rade: „Zisťujem, že som bol hladný a ty si mi dal jesť. Výborne! Chod' do raja!“ Druhému: „Bol som hladný...“

Pri každom, čo bol poslaný do raja, Ír si spytoval svedomie, a zistil, že sa má prečo báť. On totiž nedal nikomu ani jesť, ani piť... Keď naňho prišiel rad, s triaškou pozeral na Krista, ktorý

Skúmal záznam. Tu Kristus dvíha oči a vraví mu: „Nie je toho zapísaného veľa. Ale ty si niečo urobil: bol som smutný, malomyselný, ubitý; ty si prišiel, rozprával si mi žarty, rozosmial si ma a vrátil si mi tak odvalu. Do neba!“

Radosť môže byť skvelým prejavom lásky, ak sa odovzdáva iným. Radosť, o ktorej hovorí Ježiš apoštolom vo svojej rozlúčkovej reči sa objavuje už v speve anjelov v Betleheme. Patrí k podstate evanjelia, ktoré je „radostnou zvesťou“. Je charakteristickým znakom veľkých svätých. Svätá Terézia z Avily hovorievala: „Svätý, ktorý je smutný, je smutný svätý!“

Nanebovstúpenie Pána

*„Mužovia galilejskí,
čo stojíte a hľadíte do neba?“ (Sk 1, 11).*

Bolo to kedysi dávno. Na sviatok nanebovstúpenia Pána kázal kňaz o nebi a jeho radostiach. Túto kázeň počul aj najbohatší človek v obci. Na druhý deň stretol sa s kňazom a povedal: „Otče, dobre ste kázali o nebi, ale zabudli ste povedať, kde je vlastne toto nebo?“ „To vám môžem hneď ukázať“, odpovedal kňaz. „Pozrite sa, tam dole v nízkom domčeku žije chudobná vdova so svojimi deťmi. Nemá nič, len svoje ruky a k tomu choré deti. Idte a pomôžte jej v tej biede. Po návrate domov sa za nich ešte pomodlite. Potom si položte ruku na srdce a keď ani potom nebudete vedieť, kde je nebo, prídte ku mne a ja vám ten účet vyrovnám.“

Kresťanský život nie je rozprávkou; už od krstu a od okamžiku samostatného myslenia musí sa kresťan namáhať o udržanie Božieho synovstva, o rozmnoženie poznania a o osvedčenie dobrej vôle. Nech si preto nikto nemyslí, že sa prebudí a bude v nebi. Nebo sa získava námahou a len „*násilníci sa ho zmocňujú*“ (Mt 11, 12). Preto apoštolí napomínajú k stálej bdelosti (porov. 1 Pt 5, 8 – 9), k duchovnému prebudeniu sa zo spánku (porov. Rim 13, 11; 1 Sol 5, 6).

Nedeľa Svätých Otcov Prvého všeobecného snemu

*„Dávajte si pozor na seba a na celé stádo,
v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov,
aby ste pásli Božiu Cirkev...“ (Sk 20, 28).*

Koncil hovorí: „Biskupi spravujú... miestne cirkvi ako Kristovi zástupcovia, námestníci a splnomocnení radami, pokynmi, príkladom, ale aj autoritou a posvätnou mocou... Táto moc dáva biskupom sväté právo a povinnosť pred Bohom vynášať zákony pre svojich podriadených, súdiť ich a upravovať všetko, čo sa týka kultu a apoštolátu“ (DV 27). Biskupi